

1. Арстанов М. Ж., Пидкасистый П. И., Хайдаров Ж. С. Проблемно-модульное обучение. – Алма-Ата: «МЕКТЕП», 1980. – 207 с.
2. Смолкин А.М. Методы активного обучения Научно-методическое пособие. – М.: Высшая школа, 1991. – 176 с.
3. Радкевич О. (2020) «Сучасні принципи розвитку правової культури педагогічних працівників закладів професійної освіти», *Colloquium-journal.org*. Available at: <http://www.colloquium-journal.org/wp-content/uploads/2020/03/colloquium-journal-658-chast-4.pdf> (Accessed: 24 March 2020).

ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМИ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ ПРОГРЕСИВНИХ ІДЕЙ ПОЛЬСЬКОГО ДОСВІДУ У ПІДГОТОВКУ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПРОФЕСІЙНИХ ТЕХНІЧНИХ ПРЕДМЕТІВ В УКРАЇНІ

Владислав Белан,

аспірант лабораторії зарубіжних систем професійної освіти і навчання Інституту професійно-технічної освіти НАПН України

Порівнюючи системи підготовки вчителів професійних технічних предметів у Польщі і викладачів професійно-орієнтованих дисциплін в Україні в 1990-ті роки, тобто в період їх реформування та реорганізації, варто вказати на суттєве оновлення змісту вищої освіти в обох країнах, яке відображено в навчальних планах цього періоду. На технічних факультетах університетів, у т.ч. педагогічних, Республіки Польщі й України значно збільшено час на вивчення предметів за вибором, введено нові навчальні курси, поліпшено гуманітарну підготовку студентів.

У свою чергу, в Україні використовують певні організаційно-педагогічні умови для практичної реалізації ідей польського і європейського досвіду в сфері вищої та професійної технічної освіти. Станом на теперішній

час деякі з них повністю сформовані, а деякі потребують уточнення та вдосконалення [1].

Серед умов, які наразі або знаходяться на стадії створення, або потребують певного вдосконалення, варто відмітити такі: активізація професійної орієнтації молоді в бік вибору професій і спеціальностей технічного спрямування; формування готовності викладачів і студентів технічних закладів вищої освіти до впровадження у навчальний процес сучасних інформаційних технологій та новітніх методик навчання; прагнення до інтеграції в європейське освітнє та економічне середовище та визнання необхідності адаптації вітчизняної професійної (професійно-технічної) і вищої освіти до нових потреб ринкової економіки; підвищення рівня матеріально-технічного та інформаційного забезпечення навчального процесу в закладах вищої технічної освіти; запровадження сучасних (подібних до європейських) управлінських й організаційно-економічних механізмів функціонування системи професійної підготовки фахівців із технічних спеціальностей.

Крім того, процес інформатизації вищої освіти в Україні виявив цілий комплекс споріднених проблем, серед яких головною є відсутність єдиного підходу в обґрунтуванні і формуванні напрямів застосування інформаційно-комп'ютерних технологій для вдосконалення системотворчих елементів освітньої діяльності в закладах вищої освіти. Це виражається в наступному: недостатній рівень врахування можливостей використання сучасних інформаційних технологій при визначенні змісту освітніх програм і структури державних освітніх стандартів за напрямами і спеціальностями вищої і післядипломної освіти; недостатнє й несистемне використання сучасних інформаційних технологій під час удосконалення освітніх програм; нерозвиненість форм застосування інформаційних технологій в управлінні освітою на місцевому і регіональному рівнях; невідповідність діючих у галузі інформатизації освіти міжуніверситетських науково-технічних програм основним положенням Концепції інформатизації сфери освіти України;

невідповідність у багатьох випадках вимог державних освітніх стандартів до змісту вищої освіти сучасним проблемам використання інформаційних технологій у майбутній професійній діяльності студента; недосконалість нормативно-правового забезпечення використання інформаційних технологій в освіті, особливо дистанційних форм навчання; відсутність ефективної системи перепідготовки і підвищення кваліфікації керівних кадрів і професорсько-викладацького складу щодо використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій у закладах вищої освіти [2].

Систему підготовки фахівців у цих закладах в Україні спрямовано на вивчення гуманітарних наук і, як наслідок, не задовольняє потреби ринку праці в інженерних і технічних кадрах. Відповідно до рейтингу країн світу за рівнем розвитку ІКТ (індекс розвитку інформаційно-комунікаційних технологій в країнах світу – ICT Development Index), наша держава займає 79-те місце з-поміж інших країн світу станом на 2017 р. [3]

Розвиток дистанційної освіти в Україні розпочався значно пізніше, ніж у країнах Європейського Союзу, і здійснювався за умов відсутності відповідної правової бази, низького рівня інформатизації українського суспільства, незначної кількості оснащення комп'ютерною технікою навчальних закладів, відсутності спеціалізованих методик навчання та педагогів-фахівців у галузі дистанційної освіти.

Сьогодні теоретичні, практичні та соціальні аспекти дистанційної освіти і навчання в нашій країні також розроблені недостатньо, кількість наукових організацій та закладів вищої освіти, які активно розробляють або використовують відповідні курси дистанційного навчання, досить незначна.

Крім того, вагомою проблемою є низька пропускну спроможність електронної мережі під час навчальних чи екзаменаційних телеконференцій. Від цього, насамперед, страждають студенти, які навчаються за дистанційною формою навчання у невеликих населених пунктах, яким найбільше підходить саме така форма навчання через географічну віддаленість від наукових осередків [4].

Серед важливих недоліків дистанційної форми навчання в Україні варто також виділити недостатній безпосередній контакт між персональним викладачем і студентом дистанційної форми навчання через велику професійну завантаженість вітчизняних педагогів.

Студенти польських дистанційних курсів можуть отримувати відповіді на свої листи вже через кілька годин. В Україні склалася протилежна ситуація: бажаючих отримати дистанційну освіту в нас багато, а досвідчених викладачів, обізнаних із новітніми технологіями дистанційного спілкування, обмаль.

Варто відмітити, що створення Українського центру дистанційної освіти на основі НТУУ «Київський політехнічний інститут ім. І. Сікорського» дало можливість проводити в Україні курси для викладачів закладів вищої освіти і розроблювачів дистанційних курсів. Проте їх кількість є недостатньою [5].

Список використаних джерел:

1. Сорока Т. П. Система освіти у вищих навчальних закладах країн – учасниць Болонського процесу: окремі аспекти / Т. П. Сорока // Вісник Прикарпатського університету. Педагогіка. 2008. – Вип. XXI. Ч. 1: Матеріали III Міжнар. наук.-практ. конф. «Сучасні тенденції розвитку освіти в Україні та за кордоном». / Горлів. держ. пед. ін. інозем. мов, 8–9 жовт. 2008 р. – Івано-Франківськ: Вид.- дизайнер. відділ ЦІТ Прикарпат. нац. ун., 2008. – С. 316–322.
2. Ніколаєнко С. Якість вищої освіти в Україні : погляд у майбутнє / С. Ніколаєнко // Вища школа. - 2006. - № 2. - С. 3-22.
3. ICT Development Index. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.itu.int/net4/ITU-D/idi/2017/index.html>
4. Blended learning- przyszłość polskiej edukacji. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.edulider.pl/edukacja/blended-learning-przyszlosc-polskiej-edukacji>
5. До дистанційної освіти в європейському розумінні ми поки що не дійшли // Освіта України. – 2005. – 18 лютого. – №14.

СУЧАСНІ ЧИННИКИ РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОЇ (ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ